

Vztah mezi religiozitou, pohlavím, studovaným oborem a prosociálním chováním

Religiozita

Religiozita v psychologickém pojetí souvisí se zájmem na náboženských aktivitách ve společenství.

Jedním z významných autorů, který se zabýval výzkumem religiozity a její motivace byl Gordon W. Allport. Podle něj se religiozita u jedince vyvíjí pomalu. Definoval pojem náboženský sentiment, složka osobnosti, která se skládá z kombinace efektivního a kognitivního faktoru zaměřenou na určitou hodnotu. Popisuje sentiment jako trvalý stav prožívání smyslu, zatím co objekty jeho prožívání jsou proměnlivé (Allport, 1950).

Několik studií náboženskou prosocialitu potvrzuje a jiné ji vyvrací, např. mezi belgickými studenty religiozita pozitivně souvisela s ochotou pomáhat známým a příbuzným, ale nesouvisela s ochotou pomoci neznámému člověku ve stejné situaci (Saroglou a kol., 2006).

Několik vědců tvrdí, že ženy jsou téměř všeobecně více věřící než muži (Beit-Hallahmi 2014). U křesťanů ženy častěji navštěvují bohoslužby, ale u muslimů a ortodoxních židů častěji muži. V dostupné literatuře se hovoří o spoustě možných vysvětlení, proč jsou ženy vedené k náboženství více než muži, často najdeme hypotézu o socializaci, ženy jsou vedeny k tomu, aby byly více soucitné, empatické.

Logistické regrese

Pro účel našeho šetření jsme se rozhodli využít logistický model. Logistická regrese, jako statistická metoda, která slouží k interpretaci chování závislé proměnné za pomoci souboru regresorů. Tento typ regrese se soustředí na predikci pravděpodobnosti výskytu závislé proměnné na základě známých faktorů, jež představují nezávislé proměnné, jež by mohli ovlivnit výskyt zkoumaného jevu.

Proměnné zařazené do modelu

Výzkumný soubor je zastoupen 115 respondenty, a to v poměru ženy, 89 od věku 18-30, muži 26 ve věku, 18-30. Účast na výzkumu byla založená na dobrovolnosti a anonymitě.

Průměrný věk respondentů je 22,4. Vzorek není zastoupen zcela rovnoměrně, takže co se týče pohlaví je zde možnost zkreslení.

Míra prosociálního chování byla zjišťována prostřednictvím SRA (Self-report Altruism Scale).

Závislá proměna

- Religiozita - respondenti odpovídali ano, ne na otázku zda jsou věřící.

Regresory

- Pohlaví respondentů
- Obor studia - pedagogická nebo ekonomická fakulta)
- Skóre v dotazníku sebesozuvací škály altruismu

Popis výsledků

Výsledky jednotlivých regresorů modelu, jejich jednotlivé hodnoty odhadu, Waldonovy statistiky a hladiny významnosti p jsou shrnuty v tabulce 1.

Tabulka 1: Regresní koeficienty a jejich testy statistické významnosti

	Poměr šance	Odhad (b)	Waldonova statistika	p - hodnota
Škála altruismu	1,02	0,02	1,32	0,24
Obor	0,70	-0,17	0,57	0,44
Pohlaví	0,12	-1,05	16,51	0,00

Hodnoty odhadů u logistické regrese udávají, jaký je podíl každé z našich proměnných (pohlaví, studovaný obor studia, míra škály prosociálního chování) k předpovědi. Hodnoty nám tedy ukazují, jaký je přibližný očekávaný dopad každé z proměnných na pravděpodobnost výskytu religiozity.

Z výsledků vyplývá, že v našem modelu hraje významnou roli pouze regresor pohlaví, pro tuto proměnnou jsme získali signifikantní výsledek, neboť p-hodnota je velmi nízká ($p=0,00$). Dále Waldonova statistika dosáhla druhé nejvyšší hodnoty ($W=16,51$). Zastoupení

pohlaví ale nebylo zcela rovnoměrně zastoupené. Nízké hodnoty ukazuje škála altruismu i zvoleny obor.

Kontrola kvality modelu

Pro zjištění kvality modelu jsme využili ukazatel Cox-Snell R^2 a ukazatel Nagelkerke R^2 . Hodnota Cox-Snell R^2 je rovna 0,15 a vysvětluje tedy přibližně 15 %, dále pak hodnota Nagelkerke R^2 , která je rovna hodnotě 0,22. Tato hodnota říká, že pomocí modelu, který jsme sestavili z jednotlivých regresorů jsme schopni vysvětlit 22 % veškerého rozptylu vysvětlované proměnné R^2 .

Závěr

Na závěr je nutné říci, že výsledky sice nepotvrzují vliv studovaného oboru a míry prosociálnosti avšak vliv pohlaví je signifikantní, což se shoduje s výzkumy na toto téma např. Beit-Hallahmi 2014.

Je možné, že naše výsledky nebyly kvůli našemu malém výzkumnému vzorku tak výrazné. Na základě tohoto výzkumu a těchto výsledku se domníváme, že by bylo velmi zajímavé pokračovat ve zkoumání.

Zdroje

Allport, G. W. (1950). *The Individual and His Religion: A Psychological Interpretation*. MacMillan: New York.

Beit-Hallahmi B. (2014) Religion, Religiosity, and Gender. In: Ember CR, Ember M. (eds) Encyclopedia of sex and gender. *Springer*. https://doi.org/10.1007/0-387-29907-6_12

Preston, J. L., & Ritter, R. S. (2013). Different effects of religion and God on prosociality with the ingroup and outgroup. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 39(11), 1471-1483.

Purzycki, B. G., Henrich, J., Apicella, C., Atkinson, Q. D., Baimel, A., Cohen, E., & Norenzayan, A. (2018). The evolution of religion and morality: a synthesis of ethnographic and experimental evidence from eight societies. *Religion, Brain & Behavior*, 8(2), 101-132.

Saroglou, V. (Ed.). (2013). *Religion, personality, and social behavior*. Psychology Press.

Saroglou, V., Pichon, I., Trompette, L., Verschueren, M., & Dernelle, R. (2006). Prosocial behavior and religion: New evidence based on projective measures and peer ratings. *Journal for the Scientific Study of Religion*, 44(3), 323-348.